

8/2 A-61627

R. Seemnewilja Toimekonna väljaanne nr. 11.

283.

Raera fortide wõrdlustatsete aruanded 1915.

Rokku seadnud M. Pii.

E. W.
TARTU ÜLIKOOLI
Taimakasvatuse Instituut

R. Seemnewilja Toimekonna kirjastus.
Tartus, 1916.

Дозволено военною цензурою.

Geesti Kirjastuse-Ühikuse „Postimehe“ trükk, Tartus.

U 33330773

TARTU ÜLIKOO LI
RAAMATUKOGU

Raera fortide wõrdlus 1915.

Rohkem, kui kunagi enne, wõtsiwad põllumehed minewal aastal kaera fortide wõrdluskatsete tegemiseft osa. Seemneid selle jaoks said 38 põllumeest. Neist oli Wiljandimaalt — 10, Tartumaalt 10, Pärnumaalt — 9, Wõrumaalt — 7 ja Tallinna- maalt — 2. Et osawõtmine nii rohke oli, tuli osalt sellest, et jaostonna agronomid selleks kihutusetööd tegid.

Rahjuks ei olnud aga kõigil katsetegijatel oma tööd mitte wõimalik lõpule wiia, mis muidugi sõjaaja arweesse tuleb panna.

Wõrreldawad fordid olid: Wõit, Strube-Schlanstedt, Lohowi kollane, Rullawihm, Rathlefi walge pikateraga ohakata, Rathlefi kollane pikateraga ohakata, Rathlefi walge lühikeseteraga ohakata lipukaer ja kohalik kaer. Seemneks oli 1 paljundus original-seemnest. Enamwähem täielikult täidetud aruandelehti saatsiwad järgmised 10 katsetegijat tagasi:

1) Hans Kalm (instruktor), Joora talust Üksi Saadjärwe wallast. Katsepõllu maapõhi — lubjakividega segi olew savi, mustamulla kiht 7—8 tolli; aluspõhi niiskust kinnipidaw, torutamata; külwikord: 1. haljasteja, 2. rufis, 3—4 hein, 5. kaer, 6. juurewili, 7. oder ja segawili. Wäetust on antud: wilile 25 koormat laudasõnnitut, ruffile 25 koormat lauda-

fõnnikut ja 6 puuda superfosfati, kaerale 4 p. superf. waka-
maale. Rüntud 8—9 tolli sügawalt. Külwatud 8. mail Ra-
diriga 4 $\frac{1}{2}$ tolli ridadele wahet jättes, 2 tolli sügawale. Kaswa-
mise ajal ohakaid tikkutud ja wahel waod puhastatud. Kohalikuks
kaeraks on Mustfell.

2) J o h a n n K u l l, Otepää Põllumeeste Seltsi talus,
W. Otepää wallas. Katsepõllu maapõhi — mullakas liiw, aluspõhi
torutamata, wett läbi lastja. Rindlat külwikorda pole. 1913.
aastal ruffit sõnnikuga wäetatud, kaer wäetamata. Rüntud 6
tollis sügawuselt. Külwatud 13. mail masinaga 5 $\frac{1}{2}$ tolli ridade
wahet jättes, 1 $\frac{1}{2}$ tolli sügawale.

Katsetegija kirjutab: „Wihmase juwe tõttu oli kõigil
sortidel roostehaigust märgata. Külw trehwas halwal ajal
olema, pääle külwi tulid põhjatuuled ja kestsid paar nädalat,
nii et ülestatulek waewaline oli, jäiwad sellepärast teiste kaertega
wõrreldes kaswus kängu.“ Kohalikuks sordiks on kollane lipukaer.

3) P e e t W a g a, Jreaua talu, Wastemõisa wallas
Suure-Jaanis. Katsepõllul kruusa ja liiwa põhi, osalt räht,
osalt liiw, torutamata, muidu wett läbilastja. Esimene rida
katsetükke oli kingul, kus liiga kuiv, ja teine rida all orus, kus
niiske oli. Külwikord: 1. rukis, 2. ristithein ja kartul, 3.
oder ja ernes, 4. kaera katsepõllud (muidu kaer, segawili ja
juurewili), 5. kaer, 6. kesa. Ruffile 30 koormat laudasõnnikut,
6 puuda tomasjahu ja 3 puuda kalisoola wakamaa kohta
wäetuseks antud. Rüntud 5—6 tolli sügawalt. 7. mail kästiti
külwatud ja wedruätkega seemendatud.

Katsepõldude külwiaeg on kuiv ja külm olnud. Pääle
külwi kestsid külmad ja kuivad ilmad edasi, mille mõjul kingul
olewatel katsetükkidel palju seemet tõusmata on jäänud. Alles
18. mail on sooja wihma tulnud. 8. juulil oli kõwa halla õõ.
Juuni lõpul on sooja wihma tulnud, mis orased lohkama on
ajanud. Siis tuli wihma liiga rohkesti, mis katsetegija arwa-
mist mööda nähtawasti teraanni pääle mõju on awaldanud,
sest iseärانىs Strube-Schlanstedtil on palju tühje walgeks läinud
sõnlaid pöörise küljes näha olnud; Wõidul, Kullawihmal ja
Lochowil kollasel on kahju wähem märgata olnud. Kõige pare-

mini on kõrre kasvamise ja valminise ajal Wõit silma paistnud. Et ta aga teisel katsetükil pea täiesti maha heitis, siis jäi ta tera- ja põhusaagi poolest Kullawihmast natuke maha, sest Kullawihm oli wähe maha heitnud. Wõidule nägid kaswuajal järgnevat Kullawihm, Rathlesi kollane ja Strube-Schlanstedt. Kõrre poolest kõige wähem on Rathlesi lühitejeteraga lipukaer olnud. Terwel kaswuajal on umbes 56 kuiwa ja 43 wihmast päewa olnud. Kohalikuks jordiks — walge maakaer.

4) J a a t T e e t s o w, Halliste Penuja Willamäe talust. Ratssepõld on liiwane, wett läbilaskja olnud, katseid on ruffi kõrrel korraldatud. Rewadel 1913. aastal on see põld 800 puuda laudasõnnikut saanud, siis segawili külwatud, mis poolwalmilt kogutud. Ruffile on 6 puuda superfosfati ja 4 p. 30% kalijoola antud. Küntud 7 tolli. Külwatud 22. aprillil käitsi. Ratsetegija kirjutab: „rewadel kaswu algul pihutas alati peenet wihma ning puhusid külmad tuuled, mis tõttu wilja kasw wäga lügas seisis. 18. mail tuli raske hoog müristamise wihma ühes rahega, mille läbi maapind liig kõwaks sai pekstud ja wilja kasw täiesti lügas jäi. Hiljemad külid oma kohaliku jordiga nägid palju kenamad wälja ja andsiwad katsetükidega wõrreldes pool juuremat lõikust. Ratsel olewaid fortisid oma kohaliku kaeraga wõrreldes peab tähendama, et nad pea kõik iseäranis tera poolest kohaliku kaerast paremad on. Loodan hää eduga kaera Wõitu edaspidi kaswatama hakata“. Lubab tänawu katseid edasi teha. Kohalikuks jordiks — maakaer.

5) H a n s E r m, Tori walla Uru talus. Ratssepõllu maapõhi liiwakas sawine muld, aluspõhi mitte wäga wett läbilaskja sawirähk, kraawitatud, paras niiske. Ratsed ristilheina maal tehtud. Wäetust pole antud. 5—6 tolli sügawuselt küntud. Külwatud 14. mail käitsi. Kaswu algul on ilmad külmad ja kuivad, sage date öökülmadega olnud, mis kaera kaswu lügas on pannud. Mai wiimane pool ja juuni-kuu oliwad kuivad, mille mõjul orased 25. juuni ümber juba kolletama on lõõnud. Kõige kauem on Strube-Schlanstedt ja Rathlesi kollane lipukaer vastu pidanud. Kohalikuks jordiks — Svalöji Selektion.

6) P a u l S u m m, Willenjaani talus Pillistwere Rõo wallas. Ratssepõllu maapõhi liiwakas sawi, aluspõhi wett läbi-

lastja torutamata. Selwiljaks olid loomatoidu juurikad, milledele 35 koormat laudajõnnikut, 1 kott superfosfati ja 1 kott kalijoola on antud. Küntud 7 tolki sügavuselt. Külwatud 5. mail käsitši. Rohalikuks jordiks — maakaer.

I. Saagi-

Kasvatetegija	Wõit		Strube-Schlanstedt		Lochowifollane		Kullas
	teri	põhku	teri	põhku	teri	põhku	
H. Kalm . .	72 p. 5 n.	63 p. 10 n.	64 p. — n.	70 p. 10 n.	71 p. 5 n.	58 p. 10 n.	61 p. 10 n.
J. Kull . .	23 p. 10 n.	53 p. — n.	21 p. — n.	62 p. 30 n.	27 p. — n.	66 p. 30 n.	22 p. — n.
P. Waga . .	49 p. 20 n.	81 p. — n.	41 p. — n.	94 p. 20 n.	48 p. — n.	77 p. 10 n.	48 p. 30 n.
J. Teetjow .	32 p. 20 n.	59 p. 20 n.	31 p. 20 n.	68 p. 20 n.	34 p. 20 n.	45 p. — n.	23 p. — n.
H. Erm . .	21 p. 5 n.	24 p. 21 n.	24 p. 20 n.	32 p. 26 n.	20 p. 19 n.	24 p. 2 n.	17 p. 2 n.
P. Summ . .	24 p. 30 n.	42 p. 30 n.	22 p. 20 n.	50 p. — n.	27 p. 20 n.	46 p. 30 n.	22 p. 20 n.
J. Peterson .	26 p. — n.	41 p. — n.	31 p. 10 n.	52 p. — n.	28 p. 30 n.	44 p. 10 n.	25 p. 20 n.
A. Adamson .	42 p. 30 n.	—	49 p. 20 n.	—	43 p. 15 n.	—	40 p. 30 n.
H. Ruum . .	50 p. 20 n.	—	46 p. 20 n.	—	54 p. 15 n.	—	52 p. — n.
Kõo mõis . .	34 p. — n.	64 p. 20 n.	32 p. 22 n.	82 p. 37 n.	33 p. 17 n.	65 p. 32 n.	29 p. 27 n.
Keskmine :	37 p. 26 n.	53 p. 26 n.	36 p. 17 n.	64 p. 8 n.	38 p. 34 n.	53 p. 20 n.	34 p. 10 n.

7) Jaan Peterson, Rõuge kihelkonna, Kaseritsa walla Mannuste talus. Kasvatõllu maapõhi on liivakas jawi wett läbilastja, torutamata. Kasvatõllul on 1912. aastal lauda-

jõnnituga wäetatud juurewili, pääle jelle on järgnenud oder, kaer ja jälle kaer. Katjetükid wäetamata. Küntud 5 tolli jõgawalt. Külwatud 14. mail kätiti. Et kewade külm ja kuum, siis on külwiga wiimitatud. Pöörised on pööriskaertel 4.—6.

anni tabel.

wihm	Kathlesi lipukaerad						Kohalik	
	walge pikate- raga ohakata		kollane pikate- raga ohakata		walge lühiteje- terag. ohakata			
põhku	teri	põhku	teri	põhku	teri	põhku	teri	põhku
53 p. 10 n.	62 p. 20 n.	54 p. 15 n.	70 p. 15 n.	72 p. 15 n.	65 p. 15 n.	72 p. 30 n.	70 p. 10 n.	70 p. 25 n.
54 p. 10 n.	21 p. — n.	60 p. 10 n.	23 p. 20 n.	57 p. 30 n.	18 p. 10 n.	53 p. — n.	23 p. 20 n.	64 p. — n.
79 p. 20 n.	39 p. 20 n.	69 p. 20 n.	41 p. 10 n.	77 p. 10 n.	35 p. 30 n.	64 p. 10 n.	39 p. 20 n.	43 p. — n.
53 p. — n.	30 p. 20 n.	56 p. — n.	30 p. — n.	67 p. — n.	23 p. 20 n.	64 p. — n.	27 p. — n.	54 p. 20 n.
24 p. 8 n.	21 p. 37 n.	27 p. 5 n.	24 p. 8 n.	34 p. 18 n.	17 p. 9 n.	24 p. 21 n.	23 p. 13 n.	26 p. 19 n.
45 p. — n.	21 p. 10 n.	51 p. 10 n.	19 p. — n.	51 p. 30 n.	22 p. 10 n.	46 p. — n.	20 p. — n.	50 p. — n.
39 p. 20 n.	31 p. 30 n.	50 p. 30 n.	28 p. 30 n.	50 p. — n.	26 p. — n.	46 p. 20 n.	24 p. 10 n.	37 p. 20 n.
—	43 p. 30 n.	—	47 p. 15 n.	—	41 p. 30 n.	—	38 p. 10 n.	—
—	48 p. 20 n.	—	58 p. — n.	—	46 p. — n.	—	52 p. — n.	—
59 p. 32 n.	36 p. 7 n.	86 p. 2 n.	36 p. 35 n.	75 p. 15 n.	31 p. 35 n.	65 p. 25 n.	20 p. 7 n.	56 p. 32 n.
51 p. 2 n.	35 p. 27 n.	57 p. 31 n.	57 p. 38 n.	80 p. 29 n.	32 p. 32 n.	54 p. 23 n.	33 p. 33 n.	50 p. 14 n.

juulil ilmunud, ainult Strube-Schlansstedtil on nad ühes lipukaerte omadega 12.—14. juulil nähtawale tulnud. Kohalikus jordits — maakaer.

II. Saagi väär-

K at j e t e g i j a	1. Wõit				2. Strube-	
	Raskiuaeg	Hollandi faal	1000 tera raskus	Resta %	Raskiuaeg	Hollandi faal
H. Kalm	—	87	35,90	26,37	—	81
J. Kull	100 p.	—	—	—	99 p.	—
P. Waga	95 p.	—	—	—	100 p.	—
J. Teetsow	91 p.	90	35,10	28,33	97 p.	86
H. Erm	103 p.	—	—	—	103 p.	—
P. Summ	111 p.	86	33,33	28,15	115 p.	83
J. Peterjon	100 p.	90	38,21	26,16	100 p.	80
A. Adamjon	85 p.	90	38,18	25,56	86 p.	81
H. Ruum	104 p.	91	34,70	28,57	104 p.	85
Kõo mõis	—	—	30,95	30,77	—	—
	98 p.	89	35,18	27,70	100 p.	82

K at j e t e g i j a	K a t h l e f i					
	5. Walge pikateraga ohakata				6. Kollane pika-	
	Raskiuaeg	Hollandi faal	1000 tera raskus	Resta %	Raskiuaeg	Hollandi faal
H. Kalm	—	83	31,83	26,78	—	75
J. Kull	100 p.	—	—	—	102 p.	—
P. Waga	101 p.	—	—	—	105 p.	—
J. Teetsow	99 p.	80	31,18	28,01	98 p.	76
H. Erm	103 p.	—	—	—	110 p.	—
P. Summ	115 p.	76	32,44	28,02	115 p.	76
J. Peterjon	100 p.	76	31,55	26,30	106 p.	78
A. Adamjon	86 p.	76	29,90	27,00	95 p.	79
H. Ruum	114 p.	78	29,80	28,77	114 p.	79
Kõo mõis	—	—	29,68	30,58	—	—
	102 p.	78	30,91	27,92	105 p.	76

tufe tabel. Taimekasvatuse Instituut

Schlanstedt		3. Loehowi kollane				4. Pullamihm			
1000 tera rastus	Resta %	Rasvuaeg	Hollandi faal	1000 tera rastus	Resta %	Rasvuaeg	Hollandi faal	1000 tera rastus	Resta %
37,57	25,78	—	87	30,55	24,24	—	85	32,40	25,74
—	—	94 p.	—	—	—	99 p.	—	—	—
—	—	89 p.	—	—	—	90 p.	—	—	—
35,00	30,85	93 p.	84	29,39	25,19	89 p.	91	31,55	26,32
—	—	102 p.	—	—	—	100 p.	—	—	—
38,12	29,02	101 p.	83	29,42	25,86	101 p.	88	33,52	26,12
34,80	26,19	91 p.	80	30,08	24,66	91 p.	88	32,12	25,25
36,66	26,68	81 p.	84	30,88	23,44	85 p.	86	31,32	24,36
32,76	28,91	104 p.	92	32,13	26,21	104 p.	90	30,52	26,47
30,86	30,72	—	—	27,72	27,63	—	—	27,82	25,51
35,11	28,31	95 p.	85	30,02	25,32	95 p.	88	31,32	25,68

Iipufaeerad

teraga ohafaga		7. Balge lühitejeteraga ohafata				8. Rohalid			
1000 tera rastus	Resta %	Rasvuaeg	Hollandi faal	1000 tera rastus	Resta %	Rasvuaeg	Hollandi faal	1000 tera rastus	Resta %
31,83	25,68	—	88	52,90	31,32	—	82	—	—
—	—	106 p.	—	—	—	100 p.	—	—	—
—	—	98 p.	—	—	—	88 p.	—	—	—
29,29	25,67	97 p.	90	27,92	30,27	94 p.	78	31,59	26,53
—	—	107 p.	—	—	—	100 p.	—	—	—
29,92	27,70	111 p.	88	33,04	28,66	111 p.	80	35,75	26,13
29,52	24,40	100 p.	91	32,75	29,41	91 p.	86	33,00	28,03
29,94	25,54	85 p.	88	32,02	29,85	86 p.	77	30,78	25,49
28,13	26,78	104 p.	88	27,51	31,18	104 p.	88	28,75	32,83
28,24	30,23	—	—	26,83	35,41	—	—	32,85	29,83
29,55	26,57	101 p.	89	30,42	30,87	96 p.	82	32,12	28,14

8) *Udu Adamson, Jakobi t. Kaisma walla Arju talus.* Katsepõllu maapõhi on samisegane kiviräht, aluspõhi mitte wett läbilaskja, lahtiste kraawidega 10 jõllaliste wahedega kraawitatud. Enne kartul olnud, mida 25 koorma laudasõnnikuga on wäetatud. Katse-kaerale on antud 1 kott superfosfati ja pool kotti kalisoola. Künatud wiimati 8—9 tolli sügawusest. Kõlwatud 9. mail käsitji. Põht on suure kaalu pundusel kaalumata jäänud.

III. Mitu forda iga fort tera- ja põhuanni rohuse poo-

R o h t	Wõit		Strube- Schlanstedt		Lochowi kollane	
	tera	põhu	tera	põhu	tera	põhu
I. kohal	2 ford	—	2 ford	3 ford	3 ford	1 ford
II. "	2 "	1 ford	1 "	2 "	2 "	—
III. "	2 "	—	2 "	2 "	2 "	—
IV. "	2 "	1 "	—	1 "	2 "	3 "
V. "	2 "	2 "	3 "	—	—	1 "
VI. "	—	2 "	2 "	—	1 "	1 "
VII. "	—	2 "	—	—	—	1 "
VIII. "	—	—	—	—	—	1 "
I.+II.+III. kohadel . . .	6 "	1 "	5 "	7 "	7 "	1 "
IV.+V. kohadel	4 "	3 "	3 "	1 "	2 "	4 "
VI.+VII.+VIII. kohadel	—	4 "	2 "	—	7 "	3 "

9) *Hans Ruum, Halliste Abja Wirakul.* Katsepõllu maapõhi on liiwakas muld, aluspõhi kiiw liiw, torutamata. Kõlwiford: kesa, rufis, segahein, oder, lina, kaer ja siis katse-kaer. Esimesele kaerale 25 koormat laudasõnnikut antud. Künatud 6—7 tolli sügawalt. Kõlwatud 14. mail käsitji. Et põht mõnel fordil kaalumise ajal märg oli, siis jääwad sellepärast põhusaagi määrad wälja. Rohalikuts fordiks — maakaer.

10) Rõo põllutöökooli katsepõld. Lähemad teated puuduvad. Kohalikuks sordiks on Hvitting olnud.

Tabelid I, II ja III näitavad, kui suurt tera- ja põhusaaki iga sort kellegi katsepõllul andnud on (I), misjagune väärtus sel saagil on olnud (II) ja mitu korda iga sort tera- ja põhuanni rohkuse poolest esimesel, teisel, kolmandal jne. kohal on olnud (III).

lest esimesel, teisel, kolmandal jne. kohal on olnud :

Kullavihm		R a t h l e f i l i p u k a e r a d								K o h a l i k	
		walge pika- ohakata		kollane pika- ter. ohakaga		walge lühik. ohakata		tera	põhu		
tera	põhu	tera	põhu	tera	põhu	tera	põhu			tera	põhu
—	—	1 kord	1 kord	2 kord	2 kord	—	1 kord	—	—		
1 kord	—	1 „	2 „	3 „	2 „	—	—	1 kord	1 kord		
2 „	1 kord	1 „	1 „	2 „	2 „	—	1 „	2 „	2 „		
1 „	—	2 „	1 „	1 „	1 „	2 kord	1 „	1 „	1 „		
1 „	—	2 „	2 „	1 „	1 „	1 „	3 „	—	—		
—	3 „	1 „	—	—	—	3 „	1 „	4 „	1 „		
2 „	3 „	1 „	1 „	1 „	—	4 „	1 „	—	1 „		
3 „	1 „	—	—	—	—	—	—	2 „	2 „		
3 „	1 „	3 „	4 „	7 „	6 „	—	2 „	3 „	3 „		
2 „	—	5 „	3 „	2 „	2 „	3 „	4 „	1 „	1 „		
5 „	7 „	2 „	1 „	1 „	—	7 „	2 „	6 „	4 „		

Üksikuid sortisid võiks järgmiselt iseloomustada: Wõit on suure tera- ja väikese põhuanniga. Waka ja 1000 tera raskus on tal suur. Resti 0/0 ja kasvuaja pikkuse poolest on ta keskmine sort.

Strube-Schlanstedt on võrdlemisi suure tera- ja kõige suurema põhusaagiga olnud. Waka

raskuse poolest on ta keskmine, 1000 tera raskuse poolest hää sort. Resta protsent kaunis suur, kasvuaeg võrdlemisi teiste pööriskaertega pikk.

Lochowi kollane on nagu Wõitgi suure tera-, aga vähema põhuanniga. Waka raskus suur, 1000 tera raskus keskmine; kasvuaeg lühikene, resta protsent väikene, nagu ennemaltgi.

Kullawihm on võrdlemisi halwa tera- ja halwa põhuanniga; waka raskus on tal aga suur, 1000 tera raskus keskmine. Resta protsent väikene ja kasvuaeg lühikene.

Rathlesi walge pikateraga ohakata lipukaer on keskmist tera- ja suurt põhusaaki andnud. Waka ja 1000 tera raskus väikesed. Resta protsent keskmine, kasvuaeg pikk, võrdlemisi teiste lipukaertadega — keskmine.

Rathlesi kollane lipukaer on tera- ja põhuanni poolest hää sort olnud; waka raskus ja 1000 tera raskus väikesed. Resta protsent väikene, kasvuaeg aga kõige pikem, mispärast wili mitte küpseks pole saanud ja palju rohelisti teri hulgas on.

Rathlesi walge lühikesega teraga ohakata lipukaer on teraanni poolest halb, põhuanni poolest keskmine sort. Waka- ja 1000 tera raskuse poolest keskmine. Resta protsent suur, kasvuaeg ka pikk, võrdlemisi aga teiste lipukaertega kõige lühem.

Rohaliku kaera all on nõndanimetatud maakaera, Switlingi, Selektioni, Mustkella ja Kollast lipukaera kasvatatud. Keskmiselt on ta halba tera- ja põhusaaki andnud. Waka raskus on tal keskmine, 1000 tera raskus kaunis suur. Resta protsent keskmine, kasvuaeg lühike.

Et Kullawihm ja Rathlesi lühikese teraga lipukaer halba tera- ja põhusaaki on andnud, siis jääwad nad edaspidi wõrreldawate sortide hulgast wälja. Et tänawu wõrdluskatsete aruande kokku-seadmise tööst Rõo põllutöökooli ja Wahi põllutöö kursuslased osa wõtsid, siis oli wõimalik aruannet mitmeti palju täielikumalt kokku seadida kui enne, mis eest õpilased tänu on teeninud.

Seemnewilja Toimetonna kirjastusel

on järgmised raamatud ilmunud:

- Nr. 1. Meie põllutaimede tähtsamad seenehaigused. Nende kirjeldus ja nende vastu võitlemine. 4 pildiga. Kirjutanud agr. J. Mägi. — Hind 15 kop.
 - Nr. 2. Raerafortide sõrdluskatsete aruanne 1913. Kokku seadnud M. Püll. — Hind 5 kop.
 - Nr. 3. Inhatu heina seemne kasvatamiseks. 4 pildiga. Kirjutanud agr. E. Ehrlich. — Hind 15 kop.
 - Nr. 4. Kartuli kasvatamine. Sordi-, harimise- ja paranduse katsed. Kirjutanud Julius Lamisepp. — Hind 10 kop.
 - Nr. 5. Põllumehe kalender „Seeme“ 1915. a.
 - Nr. 6. Sordikasvatus. Üleüldine osa. M. Püll.
 - Nr. 7. Seemnewilja külviwäärtus. M. Püll. — Hind 10 kop.
 - Nr. 8. Raera- ja rukkisfortide sõrdluskatsete aruanded 1914. Kokku seadnud M. Püll.
 - Nr. 9. Sordikasvatus. Eriosa I. Kartul, lina ja kõrswiljad. — M. Püll.
 - Nr. 10. Juurewilja seemnekasvatamine. A. Koffer. — Hind 30 kop.
- Siis weel M. Püll'i Helmes peetud kõne: Seemnewilja sorteerimise, sordi ja müügi tarwis kasvatamise kasust. — Hind 5 kop.

Kes raamatu hinna postmarkides saadab, sellele saadetakse raamat postiga koju kätte.

Aadress: Turjewis, Holmi uul. 12.

Seemnewilja Toimetond.

„Põllutööleht“

Ähinenud Eesti põllumeeste nädalaleht.

Ilmub täiendatud suuruses endise alandatud hinnaga korralikult edasi.

Raske sõda ja töhjõuu puudus teevad Eesti põllumehe põlve viletsaks. Kulujid hoitakse kokku, et majapidamine päälewee jääks.

Nüüd on „Põllutööleht“ uustawa teejuhina talupidajale tarwilikum, kui iganes enne, sest alles hädas wõidakse abi wäärtust täielikult hinnata. Teaduse walgulsel tahab „Põllutööleht“ oma lugejaid jälle lahedamatele aegadele wastu wiia.

Aasta lõpul kokkukõidetult annab „Põllutööleht“ wäga huwitawa teaduslise raamatu, mis üle 400 juure lehefülje pakS ja ainult 2 rbl. makstes odavam on, kui üksigi teine põllumajandusline kirjatöö Eesti keeles.

„Põllutöölehe“ ja tema lisade tellimise-hind :

Ajakirja nimi.	„Põllutööleht“ ja lisad tema kaasas maksawad:		Lisad ilma „Põllutöölehe“ maksawad:	
	Aastas	1/2 aastast	Aastas	1/2 aastast
„Põllutööleht“ . .	2.00 kop.	1.10 kop.	— —	— —
„Miatööleht“ . . .	50 „	30 „	1.00 kop.	60 kop.
„Käsitööleht“ . . .	1.50 „	80 „	2.00 „	1.10 „
„Ühistegemuseleht“	50 „	30 „	1.00 „	60 „
Kokku	4.50 kop.	2.50 kop.	4 rbl.	2.70 kop.

Tellida wõib igaSt kroonu postkontorist, ilma et tellijal raha-
saatmise kulu kanda oleks.

Adress: г. Юрьевъ, Гольмская 12.

„Põllutöölehe“ talitus.

1916/11
A

61627

;33330773

E. W.
TARTU ÜLIKOOLI

Taimakasvatuse Instituut

Wälja nim	12 naine	12 naine	12 naine	12 naine
1.00 top.	1.00 top.	1.00 top.	1.00 top.	1.00 top.
2.00 top.	2.00 top.	2.00 top.	2.00 top.	2.00 top.
3.00 top.	3.00 top.	3.00 top.	3.00 top.	3.00 top.
4.00 top.	4.00 top.	4.00 top.	4.00 top.	4.00 top.
5.00 top.	5.00 top.	5.00 top.	5.00 top.	5.00 top.
6.00 top.	6.00 top.	6.00 top.	6.00 top.	6.00 top.
7.00 top.	7.00 top.	7.00 top.	7.00 top.	7.00 top.
8.00 top.	8.00 top.	8.00 top.	8.00 top.	8.00 top.
9.00 top.	9.00 top.	9.00 top.	9.00 top.	9.00 top.
10.00 top.	10.00 top.	10.00 top.	10.00 top.	10.00 top.
11.00 top.	11.00 top.	11.00 top.	11.00 top.	11.00 top.
12.00 top.	12.00 top.	12.00 top.	12.00 top.	12.00 top.